

Utfordringer i dagens system for innvandringsprosess knyttet til ønsket kompetanseinnvandring for arbeid og studie.

Når næringsministeren sier fra scenen at flere saksbehandlere vil løse utfordringen så er det et tydelig tegn for oss på at han ikke kjenner hele bildet i en arbeidsinnvandringssak. Vi sender derfor dette innspillet for å belyse utfordringene, og mulige løsninger på å gjøre Norge et mer attraktivt sted for gründere som starter bedrifter som trenger arbeidskraft.

Forslag til oppsett

1. Introduksjon
2. Utfordring og behovet som Kompetansespor gruppen jobber ut i fra
3. Mulige løsninger inkl. Kompetansespor
4. Action points
5. Kort oppsummert

Lengre forklaring på kometansespor (vedlagt brev)Introduksjon

Oslo og Osloregionen er Norges viktigste region som huser 42% av landets arbeidsplasser, og tiltrekker 48,5% av alle arbeidsinnvandrere i Norge, ifølge faktahefte [til Osloregionen IPR](#). Med en så betydelig tilstedeværelse av internasjonal arbeidskraft er Oslo-regionen godt kjent med utfordringene knyttet til å tiltrekke, motta og beholde denne viktige ressursen.

Oslo kommune erkjenner de utfordringene som næringslivet vårt står overfor når det gjelder kompetansemangel og rekruttering. Spesielt er vi oppmerksomme på behovet for kompetanse innenfor oppstart, vekstbedrifter og andre selskaper som fokuserer på løsninger for det grønne skiftet. Det har vært en bekymring at disse bedriftene ikke har tilgang til den nødvendige kompetansen for å skalere opp virksomheten slik de ønsker. Derfor samlet Oslo kommune viktige interessenter i regionen for å identifisere de spesifikke utfordringene. For bedriftene handlet dette særlig om de tidkrevende prosessene for å få kompetanse inn i landet.

I tillegg avslørte en [undersøkelse fra Osloregionen i 2021](#) store utfordringer knyttet til brukeropplevelsen i norsk byråkrati. Dette var noe Oslo kommune ønsket å adressere og finne løsninger på for å støtte både bedrifter og arbeidssøkere.

Oslo kommune inviterte våren 2023 ulike aktører til samarbeid med mål om å forenkle og forkorte innvandringsprosessen for faglærte arbeidsinnvandrere som ønsker å etablere seg i Norge. Prosjektet startet med kartlegging av brukerreisen sett fra arbeidsinnvandrernes perspektiv, fra de mottar et arbeidstilbud til de er etablert i Norge med en bankkonto for lønnsinnbetalinger. Denne prosessen tok i gjennomsnitt 37 uker ved starten av 2023. Resultatene ble presentert for UDI og Servicesenteret for utenlandske arbeidstakere (SUA), og dannet grunnlaget for prosjektgruppen Kompetansespor. Prosjektet tar hensyn til at innvandringsprosessen innebærer mange aktører, inkludert arbeidsgiver, utdanningsinstitusjon, UDI, Politi, Skatteetaten, Folkeregisteret og i noen tilfeller ambassade/VFS-senter.

Det påpekes at de 30 dagene som ofte nevnes som et mål for behandlingstid hos UDI, kun gjelder UDIs saksbehandlingstid, og ikke hele prosessen med de andre aktørene som kan strekke seg over flere måneder. Les mer om det i vedlagt brev som beskriver Kompetansespor nærmere.

Attraktivitet spiller en avgjørende rolle i dette prosjektet, spesielt i en tid med økende konkurranse om de mest talentfulle arbeidstakerne både nasjonalt og internasjonalt. I denne sammenhengen er det viktig å forstå at lønn, fordeler og karrieremuligheter hos norske arbeidsgivere ikke alltid er konkurransedyktige i et globalt perspektiv. Imidlertid kan Norge, i samarbeid med kommuner og regioner, vise seg å være et svært attraktivt sted å bosette seg, leve og bidra til samfunnet gjennom velferdssystemet. Dette bidrar til å styrke næringslivets evne til å tiltrekke seg og beholde høyt kvalifiserte kandidater. Ifølge NHOs Kompetansebarometer har to tredjedeler av bedriftene i Norge udekkede kompetansebehov, og en tredjedel sier de må søke etter nye ansatte i utlandet. For faglært arbeidskraft ble det rapportert om 4250 stillinger som ikke ble besatt blant NHO-medlemmene i 2023. Norge står overfor betydelige industriprosjekter som krever rekruttering, kompetanseutvikling og relevant utdanning.

Rapporter indikerer at Norges kompetansebehov ville vært enda høyere uten utenlandsk arbeidskraft, selv om det er få studier som ser på prognosene for fremtidig arbeidskraftsbehov. Likevel forventes behovet å øke, spesielt siden andelen av befolkningen i arbeidssfær alder vil synke. Dette kommer samtidig som ulike sektorer, som helse og grønne industrier, opplever økende behov for ny kompetanse for å opprettholde konkurransekraften. Likevel må vi huske at det er den internasjonale konkurransen om kompetanse er høy og vi må gjøre Norge til et mer attraktivt sted å flytte til for jobb.

Opprettelsen av pilotprosjektet kompetansespor

Oslo kommune har en ambisjon om å konkurrere om næringsutvikling og nyetablering. Derfor tok de initiativ til piloten Kompetansespor våren 2023, med mål om å forenkle og forkorte innvandringsprosessen for faglærte arbeidsinnvandrere når de skal etablere seg i Norge.

Oslo kommune hadde da begynt å kartlegge brukerreisen, slik den ble opplevd fra en arbeidsinnvandrers ståsted. Den løper fra vedkommende får et arbeidstilbud til hen er på plass i Norge med en bankkonto for lønnsinnbetalinger. Dette målte Oslo kommune til å ta 37 uker i starten av 2023.

Funnene ble presentert til UDI og Servicesenteret for utenlandske arbeidstakere i Oslo ved Skatteetaten, Folkeregisteret og Politiet. Det la grunnlaget for prosjektgruppen Kompetansespor.

I en arbeidsinnvandrings sak er det mange involverte aktører. Hovedaktørene er arbeidsgiver, studiested, arbeidstaker (søker), UDI, politiet, Skatteetaten, folkeregisteret og mulig ambassade/VFS senter. De 30 dagene det ofte refereres til i en innvandrings sak er kun knyttet til den delen av prosessen som er UDIs saksbehandlingstid. Målingen av denne tiden er kun fra søknaden er komplett og registret hos UDI. Det er på ingen måte representativt for hele prosessen en søker skal gjennom.

Det er først når søknaden er komplett og registret at UDI begynner å telle sin saksbehandlingstid. UDI har som mål å behandle saken innen 30 dager, men dette er ingen garanti.

1. En innvandrings sak fra et tredjeland starter med at kandidaten har fått et studie- eller arbeidstilbud. I de aller fleste sakene er dette etter en omfattende opptak- eller rekrutteringsprosess.
2. I flertallet av søknader om oppholdstillatelse for faglærte, får arbeidsgiver, oppdragsgivere og fullmektig som representerer arbeidsgiver, fullmakt til å søke om tillatelse på kandidatens vegne.
3. De fyller ut og sender den elektroniske søknaden (søknadsskjema elektronisk på udi.no)
4. Etter at de har sendt inn den elektroniske søknaden, må de sende en e-post til politiet v/Servicesenter for utenlandske arbeidstakere (SUA) eller det nærmeste politikontoret.
5. De må vente med å laste opp dokumentene elektronisk til politiet har sendt en e-post om at saken er mottatt. E-posten fra politiet inneholder et DUF-nummer, og den sendes til e-postadressen som ble oppgitt i søknadsskjemaet.
6. Hvis søknaden blir innvilget, skal de logge inn og bestille en time på vegne av arbeidstakeren. Arbeidstakeren skal møte opp personlig hos politiet for å få bestilt oppholdskort.

I realiteten opplever kandidaten som skal vurdere Norge at søknadsperioden strekker seg over mer enn 30 dager. Ventetiden fra dokumentene er levert til søknaden sees på første gang, kan være opptil 2 måneder.

En arbeidstaker fra 3.land kan ikke starte sitt arbeid før de har hatt oppmøtetime hos politiet i Norge for å effektivere sin arbeidstillatelse, som igjen kan innebære ventetid for oppmøte hos politiet.

Redusere prosessen for innflytting til Norge til 3 dager

Prosjektet Kompetansespor og deltagerne satte et felles mål om å skape sammenhengende og brukerrettet tjenester på tvers av forvaltningsnivåene, og at hele prosessen kun skulle ha et oppmøte, en brukerflate og skulle gjennomføres i løpet av 3 dager. Dette innebærer arbeids- og oppholdstillatelse, bli folkeregistret og få fødselsnummer, og elektronisk ID.

Prosjektet utforsker mulighetene og utfordringene ved bruk av digital lommebok i innvandringen til Norge. Nærmere bestemt; hvordan man kan se for seg en ny prosessflyt på tvers av institusjoner på innvandringsprosesser knyttet til ønsket kompetanseinnvandring (arbeid og studie).

I pilotprosjektet Kompetansespor involveres nøkkelaktører fra statlige, kommunale og private sektorer, og samarbeidet og jobber tett med relevante myndigheter, utdanningsinstitusjoner, arbeidsgiverorganisasjoner, og teknologiske eksperter. Dette brede partnerskapet sikrer en helhetlig tilnærming som tar hensyn til forskjellige perspektiver og kompetansebehov, samtidig som det sikrer implementeringens relevans og effektivitet.

Mål for Kompetansespor i 2023

- Vi kan effektivisere saksbehandling der vi mottar eller utsteder bevis og bevilgninger.
- Vi kan enkelt og trygt utveksle strukturert og verifisert data.
- Metodikken og teknologien er overførbart til prosesser der vi ønsker sporbarhet.
- Vi lager sammenhengende tjenester på tvers av stat og kommune.

Redusere prosessen for innflytning til Norge fra 37 uker til 3 dager.

Som de første i Norge har vi testet en digital lommebok til å sende og motta digitale bevis. I et digitalt bevis er det opplysninger med kryptert signatur som gjør at vi kan være sikre på hvem som har utstedt opplysningene og at de ikke har blitt endret, manipulert eller forfalsket.

Med digital lommebok gikk vi fra innlevering av dokumenter og skjemaer ved fysisk oppmøte på forskjellige steder. Til felles innlevering i digital lommebok, og kun ett oppmøte.

Oppholdsgrunnlag og utfordringer

Det finnes i dag ulike oppholdsgrunnlag for innvandring til Norge. Nedenfor har vi kort beskrevet de mest relevante oppholdsgrunnlagene.

Midlertidig oppholdstillatelse for faglærte – kvote på 6000, justert opp i 2023

- Arbeidstilbud som er relevant for kompetansen søker har
- Faglært kompetanse
- Hovedregel fulltids stilling og en arbeidsgiver
- Lønns- og arbeidsvilkår som vanlig i Norge, dvs tariff

Midlertidig oppholdstillatelse som selvstendig næringsdrivende -

- Faglært kompetanse
- Starte egen virksomhet og relevant ifht faglært kompetanse, enkeltmannsforetak, ikke lov med AS,
- Kan ikke jobbe andre steder, heller ikke fjernarbeid
- Minimums næringsinntekt 296 550 kroner i året før skatt

Midlertidig oppholdstillatelse for tjenesteytere (arbeidsgiver i utlandet, oppdrag i Norge) -

- Faglært kompetanse
- Ansatt i firma som har kontrakt med firma i Norge for ett oppdrag
- Ikke bemanningsbedrift
- Lønns- og arbeidsvilkår som vanlig i Norge, dvs tariff
- Hovedregel ikke lov med fjernarbeid
- Maks tillatelse for 2 år av gangen, 6 år til sammen, så ut 2 år før kan søke på nytt

Studenter -

- Opptak til fulltidsstudie i Norge, godkjent studiested av Nokut
- Penger til opphold i Norge, enten egne midler, evt noe ved deltidsjobb i Norge
- Betalt studiepenger, evt dokumentasjon fra studiested at unntatt fra studieavgift
- Returforutsetninger
- Ikke lov med eget enkeltmannsforetak/selvstendig næringsdrivende

- Lov med deltidsjobb, 20 timer i uka (fulltid i ferier)

Jobbsøker etter endt studier i Norge -

- Du må være faglært og lete etter faglært arbeids i Norge
- Du må ha vært på en type studietillatelse, som har løpt ut, og søkt om å være jobbsøker før utløp av tillatelsen
- Penger til opphold i Norge (kan være fra jobb også ufaglært, mens søker relevant jobb)
- Kan jobbe heltid/deltid mens søker jobb
- Kan ikke ha enkeltmannsforetak/være selvstendig næringsdrivende
- Tillatelse i 1 år

Visumfri, faglært borger som søker jobb i Norge -

- Være faglært og lete etter faglært jobb
- Penger til opphold i Norge
- Tillatelse i 6 måneder, 1 år ut, før kan søke nye 6 måneder på samme type tillatelse
- Ikke lov å jobbe mens leter etter jobb, må søke om faglært tillatelse før kan starte i jobb

Ingen av de ovennevnte tillatelsene er egnet for gründere.

Tillatelsen som selvstendig næringsdrivende brukes ikke mye. I 2023 og så langt i 2024 har UDI mottatt ca 450 søknader på denne bestemmelsen. Nesten 40 % av søknadene blir avslått. I samme periode har UDI mottatt i underkant av 9000 søknader om faglært arbeidstillatelse, og litt over 2000 søknader som tjenesteyter.

Det oppleves for mange brukere at egen risiko de må ta for å etablere seg i Norge, er for stor. Tillatelsen tillater i utgangspunktet ikke annen type arbeid ved siden av å etablere virksomheten i Norge. Og krav til økonomisk lønnsomhet oppleves som høy.

De som får en tillatelse for arbeid, som student eller jobbsøker, kan ikke drive selvstendig næringsvirksomhet.

For mange norske gründere oppleves kravene til faglært-tillatelse som for lite fleksibelt, særlig krav til fulltidsstilling hos en arbeidsgiver.

Da Oslo kommune inviterte til å jobbe sammen i dette prosjektet, brukte vi de første dagene på å lande hvilken brukergruppe vi skulle jobbe videre med. Det er stort behov for faglært kompetanse, gründere og studenter. Mulighetene er mange. Vi landet på at å jobbe for at prosessen for faglært arbeidsinnvandring skal bli enklere og ta kortere tid, vil treffe flere behov i første omgang.

Valget av portefølje hang også sammen med at deler av denne porteføljen er det knyttet lav risiko til. Søkerne skal jobbe for en seriøs arbeidsgiver, Universitetet i Oslo, og søkerne er fra visumfrie land.

Funn og kjente svakheter i systemet knyttet til folkeregistrering og eID.

Å bli bosatt i Norge og få tildelt et fødselsnummer er nøkkelen til både rettigheter, og muligheten for aktiv deltakelse i samfunnet. En elektronisk ID gir muligheten til å bruke digitale verktøy i Norge.

I Kompetansesporpiloten fikk deltakerne MinID, på dette tidspunktet hadde MinID nivå 3. Dette viste seg å ikke tilstrekkelig dekke behovet for elektronisk legitimering. Med MinID nivå 3 kan personen utføre oppgaver hos skatteetaten som å bestille nytt skattekort. Vi så imidlertid at dette nivået ikke er høyt nok.

Eksempler på rettigheter knyttet til bosettelse:

- tildeling av fastlege
- rett på barnehageplass
- rett på skoleplass

Eksempler på praktiske digitale gjøremål knyttet elektronisk ID nivå 4:

- Logge inn på Helsenorge, (booke legetime etc.)
- Innlogging til andre helsetjenster
- Altinn
- Lese elektroniske brev
- Innlogging i barnehage- og skole apper for kontakt mellom skole/barnehage og hjem.
- Lese plansaker, sende byggesøknad, søke om beboerparking
- Registrere søknader digitalt, f.eks barnehagesøknad
- Registrering i et HR-system

Utfordringer i prosessen for bosetting av studenter og arbeidstakere fra tredjeland

Vedtak kommer ikke frem i posten

Når bruker har blitt registrert bosatt i Folkeregisteret og fått tildelt fødselsnummer, er det likevel mange som opplever å ikke motta brevet med vedtak og fødselsnummer. Dette skyldes blant annet at adressen som tidligere er registrert i utlendingsforvaltningen sitt system ofte er av midlertidig karakter og at bruker ikke lenger bor på denne adressen. Dette er uheldig for bruker da fødselsnummeret er svært viktig for å komme videre i prosessen – for eksempel for å søke om skattekort og opprette bankforhold. Brukerne kan også oppleve problemer med å bestille time hos Skatteetaten for å få tak i fødselsnummeret sitt ettersom fysisk oppmøte første og fremst er forbeholdt oppmøtepliktige ærend.

Manuell kontroll

I utgangspunktet tildeles 3.landsborgere identitetsnummer automatisk etter at de har møtt fysisk hos politiet for effektivering av vedtak og ID-kontroll, men det er en del som ikke går gjennom det automatiske løpet.

Det er flere årsaker til at 3. landsborgere faller ut til manuell kontroll etter oppmøte hos politi, og dermed ikke blir bosatt. Blant årsakene til dette er feil adresse, mangelfull informasjon om adresse eller manglende opplysninger knyttet til familierelasjon. Saksbehandlingstiden i saker som faller ut til manuell kontroll kan ta opp mot 12 uker å behandle. På bakgrunn av at det er mange ulike årsaker og ulike typer saker som går til manuell behandling, er det vanskelig å si hva som er gjeldende behandlingstid for saker for akkurat denne målgruppen.

Tjenesteytere blir ikke bosatt ved automatisk prosess

Arbeidstakere på oppholdsgrunnlag som tjenesteytere, såkalt 6-13, blir ikke bosatt i løpet av den automatiske prosessen. Selv med grunnlag for å bosettes, får de kun et d-nummer og må melde innflytting til Skatteetaten (Folkeregisteret) i ettertid. De mottar et vedtaksbrev med informasjon om at de innen 30 dager kan gjenbruke ID-kontrollen som er gjennomført av politiet og dermed ikke trenger å møte opp på nytt. Tjenesteyterne kan også bestille time til Skatteetaten med oppmøte i skranke etter at det har gått 30 dager. Det betyr i slike tilfeller et ekstra oppmøte for denne gruppen. Saksbehandlingen for disse søknadene ligger på mellom 2 og 16 uker. Saksbehandlingen er avhengig av hvilken dokumentasjon bruker har levert.

Det er viktig å ta med i denne sammenheng at det kan være utfordrende for tjenesteytere å motta vedtaksbrevet sitt, da dette blir sendt per post, jf. avsnittet over om adresseutfordringer.

Elektronisk ID

Utenlandske arbeidstakere som møter i skranken hos Skatteetaten vil få opprettet MinID. De som ikke møter hos Skatteetaten, må opprette elektronisk ID selv. Dette betyr at 3.landsborgere i all hovedsak må opprette dette selv da de i utgangspunktet ikke har noe oppmøte hos Skatteetaten (tildeles identitetsnummer automatisk etter oppmøte hos politiet, jf. beskrivelse over).

For å få BankID for å kunne legitimere seg digitalt på høyeste nivå, må studenter og arbeidstakere skaffe seg et bankforhold. Dette er også en lengre prosess, og har som regel en saksbehandlingstid på 4-6 uker. Denne prosessen kan man først starte når man har mottatt oppholdskortet som sendes fra politiet omtrent to uker etter oppmøte for effektivering. Når bankforholdet er opprettet kan bruker søke om BankID. Det stilles flere krav for å få utstedt BankID.

Det er derfor tydelig for oss at for å hindre digitalt utenforskap må kandidatene raskt kunne får tildelt eID på nivå høyt. Når ID er fastsatt, og man blir bosatt i Norge, burde man i samme prosess kunne få MinID på nivå høyt basert på de samme prosessene.

Digital lommebok / eIDAS

Prosjektet fokuserer på implementeringen av digital lommebok som en nøkkelkomponent i å transformere innvandringsprosessene. Den digitale lommeboken vil være basert på eIDAS 2.0-standards, som gir en robust ramme for sikker identitetsautentisering og -deling innenfor EU / EØS.

Dette gir mulighet for en sømløs og sikker informasjonsflyt mellom ulike aktører involvert i innvandringsprosessene. Prosjektet ønsker å utforske hvilke muligheter slik teknologi gir til innvandringsprosessen, hvordan kan man se prosesser fra en ny side.

Digital lommebok, også kjent som en "wallet" i digitale sammenhenger, refererer til en elektronisk applikasjon eller plattform som lar brukerne lagre, administrere og dele digitale identitetsbevis og andre typer digitale data sikkert. Den spiller en sentral rolle i håndteringen av digitale bevis eller verifiserbare legitimasjoner (verifiable credentials) i et digitalt økosystem.

Digitale bevis / verifiserbare legitimasjoner:

Digitale bevis, eller verifiserbare legitimasjoner, er digitale uttrykk for autentisering og autorisasjon som brukes til å bekrefte en persons identitet eller andre typer påstander. Disse digitale bevisene er forankret i prinsippet om selvbestemmelse over personlige data, der individet eier og kontrollerer tilgangen til sine egne digitale identitetsbevis.

Nøkkelegenskaper ved digitale bevis inkluderer:

1. **Selv-eierskap:** Individet eier sitt eget digitale identitetsbevis og har kontroll over hvordan det deles.
2. **Delegert autorisasjon:** Individet kan delegerer spesifikke deler av sin digitale identitet til tredjeparter for autorisasjon, for eksempel under en transaksjon eller i forbindelse med en tjeneste.
3. **Kryptert sikkerhet:** Digitale bevis er ofte kryptografisk sikret, noe som bidrar til å forhindre forfalskning og sikrer konfidensialiteten til informasjonen.

Digital Lommebok:

En digital lommebok fungerer som et sikkert oppbevaringssted for disse digitale bevisene. Den gir brukeren muligheten til å lagre, organisere og presentere digitale identitetsbevis på en sikker måte. Digital lommebokteknologien bruker ofte desentraliserte og kryptografiske protokoller for å sikre at brukerens data forblir privat og sikkert.

Nøkkelfunksjoner ved digital lommebok inkluderer:

1. **Lagring:** Digital lommebok lagrer digitale bevis, inkludert identitetsbevis, sertifikater og annen relevant informasjon.
2. **Administrasjon:** Brukere kan administrere og organisere sine digitale bevis på en strukturert måte, for eksempel basert på typer bevis eller utsteder.
3. **Deling:** Digital lommebok gir brukere muligheten til selektivt å dele spesifikke digitale bevis med andre parter, som arbeidsgivere, tjenesteleverandører eller myndigheter, for å bekrefte påstander om identitet eller kvalifikasjoner.
4. **Sikkerhet:** Gjennom bruk av kryptografiske metoder sikrer digital lommebok at dataene forblir sikre, og at bare autoriserte parter har tilgang til informasjonen.

Sammen gir digital lommebok og digitale bevis en ramme for å forbedre sikkerheten, personvernkontrollen og effektiviteten i digitale transaksjoner og identitetsbekreftelser. Dette har

relevans i områder som digital identitet, kompetanseinnvandring, og andre sektorer som drar nytte av pålitelig og sikker håndtering av digitale bevis.

Kompetansespor i 2024

Mål for pilot i august 2024:

Kompetansespor har i 2024 blitt et tverrsektorielt FOU-prosjekt, og ledes nå av Utlendingsdirektoratet (UDI).

Brukergruppen er utvidet til studenter på utvekslingsavtale ved Universitetet i Oslo, samt ny pilotering for faglærte arbeidsinnvandrere. Og utvide til at bruker kan betale gebyr i lommebok, bedre/sikrere innlogging i lommebok, elektronisk utstedelse av fødselsnummer, teste at sender bekreftelse på innvilget opphold/oppholdskort som digitalt bevis, i lommebok.

Ønsket handling (Action points)

- Studenter og arbeidsinnvandrere som blir bosatt i Norge må få utstedt MinID på nivå høyt ved det ordinære oppmøtet for effektivering.
- Et samskappingsprosjekt mellom statlige, kommunale og private aktører. Prosjektet bygger opp under et økende behov for internasjonal kompetanse til Norge og en økende digitalisering av identitetstjenester i EU / EØS. Med innføring av eIDAS 2.0, vil digital lommebok bli en nøkkel, siden data og prosessflyten kan bli endret på et betydelig nivå, også i en innvandringsprosess.
- For at det skal være attraktivt å være gründer i Norge må det være tilgang til kompetanse lokalt, eller gode vilkår for å få rekruttert nødvendig kompetanse fra utlandet. Mange start-up og scale-up selskaper har ikke midler til å betale rekrutteringsbyråer og onboardingsselskaper for å bistå med immigrasjon av ansatte, som per idag er tidkrevende, komplisert og ineffektivt. Meldingen bør derfor legge til rette for enklere immigrasjonsprosesser som fjerner mellomledet som onboardingsselskaper blir i immigrasjonen.
- Det bør bedre tilrettelegges for at internasjonale studenter kan starte opp bedrift som student, og ha mulighet til å fortsette å jobbe med sin oppstartsbedrift etter endt utdanning, uten å ha fast ansettelse i et norsk foretak.
- Norge blir ikke kjent som et spennende sted og bo, jobbe, investere eller starte opp selskap hvis ingen forteller om det. Konkurransen internasjonalt er stor, og andre land jobber proaktivt med å tiltrekke seg de gode hodene. Det må Norge også gjøre for å ikke å tape den internasjonale konkurransen. Derfor er det behov for å etablere en likestilt organisasjon som Visit Norway (kan kalles Work in Norway) med fokus på å tiltrekke, motta og beholde utenlandsk arbeidskraft i Norge. Det vil kunne gi økt fokus på markedsføring som Norge som et land å jobbe i, og det vil kunne være med å koordinere offentlige og private tilbud som bistår internasjonale arbeidstakere for at de skal bli værende, blomstre og bidra i norsk næringsliv og samfunn.

Andre erfaringer fra prosjektet

Anskaffelser

Vi la merke til at næringsministeren nevnte regelverket rundt offentlige anskaffelser som et hinder for gründerutvikling, og vi ønsker også å belyse vår erfaring med dette.

I prosjektet har vi hatt et samarbeid med et gründerselskap, Symfoni AS, som har utviklet den digitale lommeboken i påvente av en nasjonal lommebok. I fortsettelsen av prosjektet jobber vi for å få på plass en FoU-kontrakt. Vi opplever at det er liten erfaring med slike anskaffelser, regelverket er komplisert og det tar tid å få det formelle på plass før vi kan gå videre i prosjektet.

Utbetaling av lønn

Det ble delt flere historier fra både arbeidsgivere og arbeidstakere om problematikk knyttet til utbetaling av lønn. Fordi det kunne ta lang tid for en arbeidstaker og opprettet et kundeforhold i en Norsk bank og dermed en lønnskonto opplevde flere at utbetaling av lønn de første månedene var problematisk. Dersom arbeidstaker hadde en lønnskonto i utlandet kunne denne brukes, men da tilfaller det gebyrer og kostnader knyttet til valutaendring. Mange arbeidstakere har heller ikke bankkonto i land de har flyttet fra fordi de har avsluttet kundeforhold ved utvandrings tidspunktet. Det ble også delt historier om at lønn ble utbetalt til kollegers konto, og at lønnen i etterkant ble overlevert i kontanter mellom kollegaene. Dette var i ellers ryddige arbeidsforhold, der dette ble gjort fordi arbeidstaker var helt avhengig av å få lønn for å kunne betale for oppholdet i Norge.

Behov

Kompetansespor har sitt utspring fra et konkret behov fra næringslivet. I Norge er det et stort behov for kompetanse i næringer som krever kompetanse på høyt nivå. Tallene viser at dette behovet kommer til å øke i årene fremover, både fordi vi har en aldrende befolkning, færre unge i utdanning, og flere kompetansekrevende industrier etableres i Norge. For UDI er arbeidsinnvandring spesielt prioritert fordi vi anerkjenner dette behovet. Dessverre er ikke prosessen for arbeidsinnvandring veldig smidig. Det tar lang tid, og det er stor uforutsigbarhet for brukerne.

Digitalisering har innvirkning på dette behovet. Både fordi vi trenger mer kompetanse for å gjennomføre en digitalisering av Norge, men også fordi ny teknologi er på vei. Noe som påvirker prosessene til offentlig forvaltning. Digitaliseringsdirektoratet beskriver et behov for å utforske hvordan digital lommebok og innføringen av den i Norge, vil påvirke brukerreiser og hvordan virksomheter kan tilpasse seg denne endringen.

Lenke til filmen for kompetansespor: [Kompetansespor - pilot prosjekt i Oslo \(youtube.com\)](https://www.youtube.com/watch?v=Kc3EAz9oVY)

www.youtube.com/watch?v=Kc3EAz9oVY